

РЕЗЮМЕТА НА РЕЦЕНЗИРАНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ,
ПРЕДСТАВЕНИ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА
(НА БЪЛГАРСКИ И АНГЛИЙСКИ ЕЗИК)
на доц. д-р Милена Петрова Йорданова

I. Хабилитационен труд – монография /показател В/

Йорданова, Милена. *Морфосинтаксис на прилагателното име в турския език*. (Рецензенти: проф. д-р Ирина Саръиванова, проф. д-р Стоянка Кендерова; научен редактор: проф. д-р Димитър Веселинов) София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2020. 272 с. ISBN 978-954-07-5089-7

Монографията „Морфосинтаксис на прилагателното име в турския език“ представлява теоретичен трактат върху морфосинтактичната проекция на прилагателното име като лексико-граматичен клас в съвременния турски език, което притежава широк потенциал за приложение. Тя е осъществена върху основата на разширен морфосинтактичен функционално-семантичен подход към проучването на съвременната турска граматична система през призмата на българския език. Реализирането на тази новаторска идея изисква използването на няколко принципа, които са в основата на авторската концепция за съвременно интерпретиране на прилагателното име като лексико-граматичен клас в турския език: взаимодействие на граматика с лексика; полифункционалност на граматичните форми; реално или потенциално наличие на асиметрия между „форма и съдържание“; съществуването на основни, второстепенни и смесени езикови явления в духа на комуникативно ориентирана лингводидактология; синтагматичност като оперативен методологичен принцип в процеса на ексцерпиране, каталогизиране и анализиране на граматичния материал; бинарна илюстративност при представяне на ексцерпирания материал.

Прилагателното име като лексико-граматичен клас заема една от централните позиции в системата на съвременния турски език и е важен елемент в процеса на ежедневната езикова комуникация, което го превръща в многоаспектен изследователски обект както във вътрешноезиков, така и в междуезиков план. Лексико-граматичният клас на прилагателните имена в турския език е разгледан от позициите на съвременната лингвистика и лингводидактология. Отчетен е фактът, че става въпрос за част на речта от аглутинативен език, който изисква особен подход за лингвистичен анализ, морфосинтактично описание и лингводидактологично моделиране.

В този теоретико-концептуален контекст предмет на настоящото изследване е прилагателното име като специфичен лексико-граматичен клас в съвременния турски език. Обект на изследване се явяват морфологичните, синтактичните и семантичните специфики на прилагателното име в турския език въз основата на репрезентативен фактологичен корпус. Целта на проучването се формулира като опит за реализиране на пълно описание на формалните, синтактичните и семантичните аспекти на прилагателното име с елементи на съпоставителен анализ.

Монографията се състои от увод, пет глави, заключение, библиография и приложения. В увода са представени теоретичните и методологични основи на изследването. Първата глава проследява етапите в процеса по конституирането на прилагателното име като самостоятелен лексико-граматичен клас. Първоначално се представят позициите на класическото езикознание, след което се проследят националните постижения в проучването на прилагателното име като лексико-граматичен клас съответно в турския и в българския език и върху тези резултати се изгражда комплексна картина на тяхното взаимодействие и се формулира работно определение. Въз основа на направения преглед на различните авторови виждания и национални теоретични традиции за разглеждане на прилагателното име като специфичен лексико-граматичен клас с определен статут и формални, съдържателни и комплексни характеристики, за целите на настоящото изследване се приема следната работна дефиниция на прилагателното име, приложима за ситуацията в съвременния турски език и трансферируема в съпоставителен план за съвременния български език: прилагателните имена са лексико-граматичен клас, с които се обозначава непроцесуален признак на предмет, явление или събитие, като те могат да бъдат качествени или относителни по своя характер. Във втората глава се разглеждат структурните и семантичните характеристики на прилагателното име в турския език, като се правят съпоставителни паралели със спецификите на прилагателното име в българския език. В структурен план прилагателните имена в турския и българския език са три вида: прости, производни и сложни по състав. В семантичен план прилагателните имена са качествени и относителни, като са формулирани ясни критерии за разграничаването им. Третата глава на изследването е посветена на категорията интензивност при прилагателните имена, която се представя през призмата на тристепенен модел. В него най-ниската степен се разглежда като отрицателна интензивност, а най-високата степен – като положителна интензивност. Нулевата интензивност се определя като неутрална и тя служи за ориентир на движението по

скалата в двете посоки. В четвърта глава на монографията е представен проблемът за квантитативното измерение на прилагателното име в турския език в съпоставка с българския. Във фреквентален план са разгледани различни структурни и семантични особености на прилагателните имена и са отчетени наличните общи тенденции за двата езика. Пета глава разглежда синтактичните функции, в които е възможно да се употребява прилагателното име. В заключението са отразени изводите, направени в резултат от изследването, като се очертават перспективите за приложението им в научноизследователския и в образователния процес.

В библиографията се съдържат заглавията, цитирани в рамките на изложението. Използвани са източници на български език, турски език, азербайджански език, английски език, немски език, френски език, руски език, хърватски език и др. Приложенията са четири на брой и включват „азбучен неутрално-елативен показалец“, „азбучен елативно-неутрален показалец“, „рангов честотен списък на прилагателните имена“ и „азбучен честотен списък на прилагателните имена“. Всичките илюстративни примери за употребата на турското прилагателно име са снабдени с функционален превод на български език, което придава специфичен традуктологично-приложен аспект на изследването.

Монографията „Морфосинтаксис на прилагателното име в турския език“ е сериозна лингводидактологична основа за оптимизиране на академичната организация на учебния процес по овладяване на прилагателното име в турския език през призмата на българския, като перспективата може да се обърне и да послужи за обучение по български език на учещи с водещ турски език.

Трудът „Морфосинтаксис на прилагателното име в турския език“ е полифункционално изследване, чиито резултати могат да се използват както от специалисти, проявяващи интерес към именната система на тюркските езици, така и от слависти и българисти, които желаят да задълбочат познанията си върху този лексико-граматичен клас и да изучават прилагателното име в турския език.

[Yordanova, Milena. *Morphosyntax of the Adjective in Turkish Language*. (Scientific Reviewers: Prof. Irina Saraivanova, PhD and Prof. Stoyanka Kenderova, PhD; Scientific Editor: Prof. Dimitar Vesselinov, DSc.) Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, 2020. 272 p. ISBN 978-954-07-5089-7]

The monograph “Morphosyntax of the Adjective in Turkish Language” is a theoretical study on the morphosyntactic structure of the adjective as a lexical-grammatical class in modern Turkish language, which has a wide potential for application. It is based on an extended morphosyntactic functional-semantic approach to the study of the modern Turkish grammatical system through the prism of Bulgarian language. Several principles should be adopted in order to implement this innovative idea into practice. These principles are the cornerstones of the author's concept of the modern understanding of the adjective as a lexical-grammatical class in Turkish language and can be summarized as follows: interrelation between grammar and vocabulary; polyfunctionality of grammatical forms; actual or potential asymmetry between “form and content”; existence of primary, secondary and mixed linguistic phenomena which are in line with the communicatively oriented linguodidactology; syntagmatism as an operational methodological principle in the process of excerpting, cataloguing and analyzing the grammatical material; and binary illustrativeness when presenting the excerpted material.

The adjective as a lexical-grammatical class occupies one of the central positions in the system of modern Turkish language and is an important element in the process of everyday linguistic communication, which makes it a multifaceted object of research in both intra-linguistic and interlingual terms. The lexical-grammatical class of adjectives in Turkish language is reviewed within the framework of modern linguistics and linguodidactology. The author has taken into account the fact that it is a part of speech of an agglutinative language, which requires a special approach for linguistic analysis, morphosyntactic description and linguodidactological modeling.

Within this theoretical and conceptual context, the present study focuses on the adjective as a specific lexical and grammatical class in modern Turkish language. The object of research is the morphological, syntactic and semantic features of the adjective in Turkish language, defined on the basis of a representative factual corpus. The study aims at offering a full description of the formal, syntactic and semantic aspects of the adjective. In places, elements of comparative analysis have been used.

The monograph consists of an introduction, five chapters, a conclusion, a reference list and appendices. The theoretical and methodological foundations of the study are outlined in the introduction. Chapter one presents the stages in the process of constituting the adjective as an independent lexical-grammatical class. Firstly, some topical claims and beliefs of the proponents of classical linguistics are stated; then national achievements of studies on the adjective as a lexical-grammatical class, with emphasis on Turkish and

Bulgarian languages, have been noted; finally, based on these findings, a complex picture of their interaction is built and a working definition, formulated. Based on this analysis of different author's concepts and existing national theoretical traditions, which view the adjective as a specific lexical-grammatical class with a defined status and formal, substantive and complex characteristics, and for the purposes of this study, the following working definition of the adjective has been adopted: adjectives are a lexical-grammatical class, which denote a non-procedural feature of an object, phenomenon or event; they can be qualitative or relative in nature. This definition is applicable to the state of modern Turkish language and transferable, in a comparative plan, to modern Bulgarian language.

Chapter two centres on the structural and semantic characteristics of the adjective in Turkish language. Furthermore, comparative parallels of the specific features of the adjective in Turkish and Bulgarian languages are drawn. Structurally, adjectives in Turkish and Bulgarian languages are of three types, i.e. simple, derivative and complex in composition. Semantically, adjectives are qualitative and relative; hence, clear criteria for their differentiation have been formulated. The third chapter of the book is devoted to the category of intensity of adjectives, which is presented through the prism of a threefold model. Within this model, the lowest degree is considered as negative intensity, and the highest degree - as positive intensity. Zero intensity is defined as neutral and it serves as a guide for movement on the scale in both directions. Chapter four makes a review of the issue of the quantitative dimension of the adjective in Turkish language; a comparison with Bulgarian language has been drawn. In terms of frequency, various structural and semantic features of adjectives are considered and general tendencies for both languages, taken into account. Chapter five discusses the syntactic functions in which adjectives could appear. The conclusion reflects the research findings and outlines their implications for future studies and their implementation into the teaching practice.

The reference list contains relevant entries. Diverse sources in Bulgarian, Turkish, Azerbaijani, English, German, French, Russian, Croatian, etc. have been cited. The appendices are four in number, and include “alphabetical neutral-elative index”, “alphabetical elative-neutral index”, “ranking frequency list of adjectives” and “alphabetical frequency list of adjectives”. All illustrative examples of the use of the Turkish adjective are supplemented by a functional translation into Bulgarian, which contributes to the development of a specific traductological-applied aspect of the study.

The monograph “Morphosyntax of the Adjective in Turkish Language” offers an in-depth linguodidactological foundation for the optimization of the academic organization of the educational process, related to the mastery of the usage of the adjective in Turkish language through the prism of Bulgarian language. Alternatively, this perspective could be reversed, and the book could serve as a means of teaching Bulgarian language to students whose first language is Turkish.

“Morphosyntax of the Adjective in Turkish Language” is a multifunctional study; its findings and results could be of help to specialists, interested in the nominal system of the Turkic languages as well as specialist in Slavic and Bulgarian studies who want to deepen their knowledge of this lexical-grammatical class or study in depth the adjective in Turkish language.

II. Публикувани книги на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“/показател Г – 5/

1. Йорданова, Милена. *Лингводидактическо моделиране на турската падежна система за българи.* (Редактор: доц. Юлия Кирилова) София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014. 232 с. ISBN:978-954-07-3781-2

Монографията представя резултатите от актуално теоретико-практическо изследване, ориентирано към съпоставителното изучаване на падежната система в съвременния турски книжовен език с оглед на българския език. В изследването се застъпват методологични техники на съпоставителната лингвистика с постиженията на лингводидактологията, чрез които е конструиран лингводидактологически модел на турската падежна система за целите на обучението по турски език за български студенти. В книгата се прави обзор на различните теории за граматичната категория падеж като обект на изследване и се разглежда проблемът за броя на падежите в съвременния турски книжовен език. На макроструктурно равнище е изготвен лингводидактологически модел на турската падежна система за преподаване на студенти в специалност „Тюркология“ на базата на анализ на корпус от репрезентативни граматика, учебници и учебни помагала, публикувани в България, Русия, Полша, Германия, Великобритания, САЩ и Турция. На микроструктурно равнище два от обособените падежи (местен и отделителен) се разглеждат във фономорфологичен аспект, в синтактичен аспект и в семантичен аспект, които

отразяват трите характеристики на разглежданата граматична категория: форма – функция – значение. Уточнени са падежните фonomорфологични характеристики, синтактични функции и семантични маркери. Въз основа на семантичните маркери на локатив и аблатив е изградена семантична карта на тези падежи и е създадена система от упражнения за поетапно овладяване на двата падежа, предмет на изследването (локатив и аблатив). В труда е представен конструираният върху съпоставителна основа модел за усвояване на турската падежна система от носители на българския език. Монографията очертава теоретични основи за преподаване и овладяване на категорията падеж.

[Yordanova, Milena. *Linguodidactic Modelling of the Turkish Case System for Bulgarian Learners*. (Scientific Editor: Assoc. Prof. Yuliya Kirilova) Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, 2014. 232 p. ISBN 978-954-07-3781-2]

The monograph presents the results of a contemporary theoretical and practical research focused on the comparative study of the Turkish case system through the prism of Bulgarian language. The research comprises methodological techniques of comparative linguistics and achievements of linguodidactology, used to devise a linguodidactological model of the Turkish case system for teaching Turkish language to Bulgarian students. The book makes a survey of the different theories of the grammatical category of case as an object of research and deals with the problem of the number of cases in contemporary literary Turkish. On a macrostructural level, a linguodidactic model of the Turkish case system has been devised to teach students of Turkic Studies. The model is based on an analysis of a corpus of representative grammars, textbooks and teaching aids published in Bulgaria, Russia, Poland, Germany, Great Britain, the USA and Turkey. On a microstructural level, two of the selected cases (Locative and Ablative) are treated from a phonomorphological aspect, a syntactic aspect and a semantic aspect, which reflect the three characteristics of the grammatical category under discussion: form – function – meaning. Specific definitions are provided for the phonomorphological characteristics, syntactic functions and semantic markers of the cases. On the basis of the semantic markers of Locative and Ablative a semantic map of these cases has been developed and a system of exercises has been created to help students master in successive stages the two cases which are the object of research (Locative and Ablative). The book presents a model, devised on a comparative principle, which helps native speakers of Bulgarian language master the Turkish case system. The

monograph provides a theoretical basis for the teaching and mastering of the category of case.

2. Йорданова, Милена. *Турският падеж (аналитичен преглед)*. (Редактор: доц. Юлия Кирилова) София: Полиграфюг АД, 2015. 172 с. ISBN 978-619-7240-13-9

В монографията е направен преглед, отразяващ релевантни опити за моделиране на турската падежна система на базата на системен анализ на изследователската практика в тази област, отразяващ вижданията по въпроса, заложи в теоретични и практически граматиките на турския език, издадени в периода от 1929 г. до 2010 г. Проследени са граматични модели на падежите в турския език през призмата на български, руски, полски, американски, британски, немски и турски автори. В книгата се проучва чуждоезиковият подход за интерпретиране на турската падежна система, като се съчетава с родноезиковия, което придава на изследването методологическа завършеност. Това от своя страна е предпоставка за изграждане на изчерпателен преглед на различните опити за представяне на тази сложна граматична категория. Проследяването на конкретните виждания за съвременното състояние на турската падежна система е направено по школи, като са съобразени следните ключови параметри: брой на граматичните явления, определени като падежи; наличие на теоретично определение за категорията падеж; наличие на морфофонологични характеристики на всеки един от падежите; синтактично интерпретиране на функциите на падежа; наличие на семантични интерпретации на падежните употреби; илюстративен материал; контекстуална проява на падежа; наличие на съпоставителни елементи при представянето на падежа; наличие на турска терминологична система, интернационална терминологична система и езиково маркирана терминологична система; идентичност или отсъствие на идентичност при разработването на падежната микросистема. Представянето в табличен вид на разгледаните във всяка конкретна публикация падежи с техните названия и афикси, както и обобщаването на ексцерпираните данни в отделно приложение, несъмнено има лингводидактологическа стойност в изучаването на турската падежна система. С оглед на резултатите от анализа на граматиките и учебниците от разгледания работен корпус са установени тенденции, позволяващи да се поставят рамките на едно теоретично лингводидактологическо моделиране на съвременната турска падежна система.

[Yordanova, Milena. *The Turkish Case (analytical review)*. (Editor: Assoc. Prof. Yuliya Kirilova) Sofia: Poligrafyug AD, 2015. 172 p. ISBN 978-619-7240-13-9]

The monograph provides a review on relevant attempts to model the Turkish case system, based on a methodological analysis of research in this field, which accounts for different viewpoints on the subject, expressed in the theoretical and practical grammar materials in Turkish language, published in the period from 1929 to 2010. Grammatical models of cases in Turkish are reviewed through the prism of Bulgarian, Russian, Polish, American, British, German and Turkish authors. The author explores the foreign language approach to interpreting the Turkish case system, combining it with the native language, which gives the research a methodological completeness. This, in turn, is a prerequisite for building a comprehensive overview of the various attempts to describe this complex grammatical category. The tracking of the specific views on the current state of the Turkish case system is done by schools, taking into account the following key parameters: number of grammatical phenomena defined as cases; presence of a theoretical definition of the case category; presence of morphophonological characteristics of each of the cases; syntactic interpretation of case functions; presence of semantic interpretations of case uses; illustrative material; contextual manifestation of case; presence of comparative elements in the case presentation; existence of Turkish terminology system, international terminology system and linguistically marked terminology system; identity or absence of identity in the development of the case microsystem. The tabular presentation of the cases discussed in each specific publication with their names and affixes, as well as the summary of the excerpted data, presented in a separate appendix, undoubtedly have linguodidactological value in the study of the Turkish case system. In relation to the results of the analysis of the grammar books and textbooks from the reviewed working corpus, tendencies have been outlined, allowing to set the framework of a theoretical linguodidactological modeling of the modern Turkish case system.

III. Статии публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация /показател Г – 6/

1. Йорданова, Милена. Университетското обучение по турски език в България – актуално състояние и перспективи. – *Стратегии на образователната и научната политика*. София, 2017, год. XXV, кн. 2, с. 137–142. ISSN 1310-0270 – Ref, WEB OF SCIENCE

В статията се разглежда историята на обучението по турски език в България, като акцентът е поставен върху преподаването му понастоящем в университетите. Обръща се внимание на факта, че турският език е обект на системно изучаване от българите в продължение на столетия. Отбелязва се, че основанията за това могат да се търсят освен в сериозния филологически интерес, който предизвиква аглутинативният турски език, така и в общото минало на двата народа, географската близост с Турция и други фактори. Проследяват се причините за необходимостта от подготовка на висококвалифицирани специалисти турколози и тюрколози, като се разглеждат спецификите на специалности от три водещи за страната университета, в които се осъществява обучение по турски език.

[Yordanova, Milena. Turkish Language Teaching at Universities in Bulgaria – Actual Status and Perspectives. – *Strategies for Policy in Science and Education*. Sofia, 2017. Vol. XXV, Number 2. pp. 137–142. ISSN 1310-0270] – Ref, WEB OF SCIENCE

The paper discusses the history of Turkish language education in Bulgaria and focuses on current practices in Turkish language teaching at universities. Attention is drawn to the fact that Bulgarians have been studying Turkish language systematically for centuries. Reasons for this can be sought in their serious philological interest in the agglutinative Turkish language, as well as in the common historical past of the two nations, their geographical proximity, etc. It considers the reasons for necessity of language training and of qualified specialists in Turkish or Turkic Studies in the country. The specific features of university programmes at three leading universities in the country, which offer training in Turkish language, have been reviewed.

2. Веселинов, Димитр, Милена Йорданова. Терминологическая оппозиция турецкий – тюркский в болгарском и французском языке. – *Чуждоезиково обучение*, София, 2016, год. XLIII, кн. 6, с. 623–628. ISSN 0205-1834 – Ref, WEB OF SCIENCE

[Веселинов, Димитър, Милена Йорданова. Терминологичната опозиция турски – тюркски в българския и френския език. – *Чуждоезиково обучение*, София, 2016, год. XLIII, кн. 6, с. 623–628. ISSN 0205-1834 – Ref, WEB OF SCIENCE]

Терминологичната опозиция турски – тюркски има своята специфична история по пътя на нейното установяване като общоприета дихотомия в съвременното езикознание. Нейното възникване е свързано с процеса на формиране на новотурския

език като самостоятелна езикова система и неговото обособяване в качеството му на официален национален език на Турция с въвеждането на републиканската форма на управление.

[Vesselinov, Dimitar, Milena Yordanova. Terminology Opposition Turkish – Turkic in Bulgarian and French Languages. – *Foreign Language Teaching*. Sofia, 2016, Vol. XLIII, Number. 6, pp. 623–628. ISSN 0205-1834] – Ref, WEB OF SCIENCE

The terminology opposition Turkish – Turkic has a specific history on the way to its establishment as a conventional dichotomy in modern linguistics. Its origin is related to the process of forming of the new Turkish language as an independent language system and defining it as an official national language of Turkey after the start of a republican form of government.

3. Йорданова, Милена, Димитър Веселинов. Фонетико-морфологична и семантична адаптация на общите лексикални елементи от турски произход в българския и във френския език. – *Чуждоезиково обучение*, София, 2019, год. XLVII, кн. 3, с. 231–241. ISSN 0205-1834 – Ref, WEB OF SCIENCE

Проникването на турцизми в различните езици е дълъг и сложен процес, който изисква сериозен и задълбочен анализ на ексцерпирания материал. Анализирането на общи заемки в два езика от различни групи (българския и френския език) изисква комплексен подход, който се основава на съпоставителната емпрунтология между лексикални елементи от аглутинативен език, преминали в два индоевропейски езика, представители на славянската и на романската група. Целта на изследването е да се проследят фонетичните и граматичните промени, които са настъпили при проникването на турцизмите в българския и във френския език, като се очертаят тематичните полета и промените в семантиката им.

[Yordanova, Milena, Dimitar Vesselinov. Phonetical-Morphological and Semantic Adaptation of the General Lexical Elements of Turkic Origin in Bulgarian and French Language. – *Foreign Language Teaching*, Sofia, 2019, Vol. XLVII, Number. 3, pp. 231–241. ISSN 0205-1834] – Ref, WEB OF SCIENCE

The intrusion of Turkic words into different languages is long and complex process that requires serious and in-depth analysis of the extracted material. The analysis of common

borrowings in two languages from different groups (Bulgarian and French) requires a complex approach based on the comparative empruntology between lexical elements of agglutinating language, passed into two Indo-European languages, representatives of the Slavic and Romance groups. The aim of the study is to track the phonetic and grammatical changes that occurred during the penetration of Turkic words in Bulgarian and French and outline the thematic fields and the changes in their semantics.

IV. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове /показател Г – 7/

1. Йорданова, Милена. Тюрките и тюркските езици в Китай в началото на XXI век. – *The Silk Road. Collections of Papers from the Fourth International Conference on Chinese Studies “The Silk Road” Organized by the Confucius Institute in Sofia. 1–2 June 2017.* Институт Конфуций в София, 2018. с. 24–31. ISSN 1314-9865

Настоящото изследване е посветено на тюркските етнически групи, които живеят в съвременен Китай, и на техните езици. Най-разпространените тюркски езици в Китай са уйгурския и казахския. Някои от другите тюркски езици (като саларски, саръуйгурски, фуюйско-киргизки) са запазили в голяма степен свои архаични особености, поради което изучаването им е от съществена важност за съвременната тюркология.

[Yordanova, Milena. Turks and Turkic Languages in China in the Beginning of 21st Century. – *The Silk Road. Collections of Papers from the Fourth International Conference on Chinese Studies “The Silk Road” Organized by the Confucius Institute in Sofia. 1–2 June 2017.* Confucius Institute in Sofia, 2018. pp. 24–31. ISSN 1314-9865]

The present study centers on the Turkic ethnic groups, living in China and their languages. The most popular Turkic languages in China are Uyghur and Kazakh languages. Some of the other Turkic languages (like Salar language, Western Yugur language, Fuyu Kyrgyz language) have kept some archaic features. Therefore, studying them is of utmost importance for the modern Turkic Studies.

2. Йорданова, Милена. Номинативът в съвременния турски език. – В: *От Монголия до Корея. Юбилеен сборник по случай 60-годишнината на проф. д-р Светла Къртева*. София: Камея груп, 2018. с. 42–55. ISBN 978-619-7084-45-0

Целта на изследването е да се очертаят семантико-синтактичните значения на имената в номинатив, за да могат да се направят релевантни изводи и да се изведат лингводидактологически правила, които да способстват за подобряване на процеса на преподаване и овладяване на падежната система в съвременния турски език от чужденци. Разгледани са детайлно семантичните специфики на именителния падеж в турския език, като се обосновава неприемането на някои твърдения, съдържащи се по отношение на значенията на въпросния падеж в част от граматичните трудове. Систематизирането на синтактичните функции, в които могат да бъдат имената в номинатив, и предложените техники за превода им на български език позволяват да се изгради съвременен лингводидактологически модел за оптимизирано представяне на този падеж.

[Yordanova, Milena. Nominative Case in the Modern Turkish Language. – In: *From Mongolia to Korea. A Collection of Papers in Honour of the 60th Anniversary of Prof. Svetla Karteva, PhD*. Sofia: Kameia Group, 2018. pp. 42–55. ISBN 978-619-7084-45-0]

The aim of the research is to outline the semantic-syntactic meanings of nouns in the nominative in order to make relevant conclusions and derive linguistic-didactic rules that will help to improve the process of teaching and mastering the case system in modern Turkish language by foreigners. The semantic features of the nominative case in Turkish language have been reviewed in detail, and arguments have been given against some of the existing claims in a number of specialized publications in relation to the meanings of this case. Systemizing the syntactic functions of the names in the nominative and the proposed techniques for their translation into Bulgarian allow to build a modern linguodidactological model for full representation of this case.

3. Йорданова, Милена. Категорията интензивност при прилагателните имена в съвременния турски език. – В: *Тюркологията днес: предизвикателства и перспективи: 65 години специалност Тюркология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“*, юбилейна научна конференция, 10–11 ноември 2017 г. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2017. с. 30–45. ISBN 978-954-07-4372-1

Статията разглежда характерната за качествените прилагателни имена семантична категория интензивност, при които е възможно изразяването на по-силна или по-слаба степен на признак спрямо негова неутрална степен. В тази връзка се установяват три равнища на интензивност, които могат да бъдат представени в следната последователност: негатив, неутрал и позитив. В статията вниманието е съсредоточено върху положителната интензивност, като се представя авторов модел на интензивността при прилагателното име, който отчита различните нива на наситеност на качеството, като са включени и различните начини за изразяването им.

[Yordanova, Milena. The intensity category of the Adjectives in the Modern Turkish Language. – In: *Turkic Studies Today: Challenges and Perspectives: 65 Years of Turkic Studies at Sofia University “St. Kliment Ohridski”, A Jubilee Scientific Conference, 10–11 November, 2017*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, 2017. pp. 30–45. ISBN 978-954-07-4372-1]

The article reviews the semantic category of intensity, typical for qualitative adjectives, which can express a stronger or weaker degree of a feature in relation to its neutral degree. In this regard, three levels of intensity are identified, which can be presented in the following sequence: negative, neutral and positive. The article focuses on the positive intensity, presenting an author’s model of intensity of adjectives which takes into account the different levels of intensity of a quality and the various ways of their expression.

4. Vesselinov, Dimitar, Milena Yordanova. Semantic Adaptation of Frenchisms in the Field of Fashion in the Turkish and the Bulgarian Languages. – *Linguistique balkanique [Balkan Linguistics]*. LVI, 2. Sofia, 2017. pp. 199–212. ISSN: 0324-1653

This research aims to present and assess the value of the semantic adaptation of lexical elements of French origin in the field of “fashion” in Bulgarian and Turkish. The first part of this contribution outlines the history of the French-Bulgarian and the French-Turkish language relations, whereas the second part is focused on the dynamics and the adaptation of French loanwords in the vocabulary of Modern Turkish and Modern Bulgarian. The French language enjoys a special status in the Balkans, due to the fact that in the 19th century it established itself as the main neutral educational and cultural vector, independent in respect of ethnic origin, religion, or social standing. This is also the time of the penetration of French vocabulary in the Bulgarian and the Turkish languages on a massive scale and thus created the

impression of a Balkan linguo-cultural space markedly permeated by the French language. The aim of this study is to trace the processes of semantic adaptation and evolution of the Frenchisms of fashion in the Bulgarian and the Turkish languages. France has always set the standard in fashion, elegance, refinement, innovation; it is a country which has set global fashion standards and which still continues to lead the way in the fashion industry at the start of the 21st century. The Frenchisms from the fashion domain taken from dictionaries of foreign words in the Turkish language are lexemes in which certain differences in meaning are found in comparison with their meaning in the French language.

[Веселинов, Димитър, Милена Йорданова. Семантична адаптация на френцизмите за мода в турския и българския език. – *Балканско езикознание*. LVI, 2. София, 2017. с. 199–212. ISSN: 0324-1653]

Настоящото изследване има за цел да представи и проследи семантичната адаптация на лексикални елементи от френски произход в областта на модата в българския и турския език. Първата част от тази публикация очертава историята на френско-българските и френско-турските езикови отношения, а втората част е фокусирана върху динамиката и адаптирането на френските заемки в речника на съвременния турски и български. Френският език има особен статут на Балканите, тъй като през XIX век той се налага като основен неутрален образователен и културен вектор, независим по отношение на етническа принадлежност, вероизповедание, социален статут. Това е и времето на масово проникване на френскоезична лексика в българския и турския език, която създава усещането на френскоезично маркирано балканско лингвокултурно пространство. Целта на изследването е да се проследят процесите на семантична адаптация и еволюция при френцизмите за мода в турския и в българския език. Франция винаги е била еталон за мода, елегантност, изтънченост, новост, страна, която е задавала модните тенденции в световен мащаб и която продължава да има водеща роля в модната индустрия и в началото на XXI век. Ексцерпираните от речниците на чуждите думи в турския език френцизми от сферата на модата са лексеми, при които се констатира някаква промяна в значението спрямо това във френския език.

5. Йорданова, Милена. Семантична карта на локатива в съвременния турски език. – В: *Български учен, ориентиран към Изтока. Научен сборник в памет на проф. Емил Боев*.

(Съставители: Татяна Евтимова, Ирина Саръиванова, Милена Йорданова, Жана Желязкова, Мануела Даскалова) София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2017. с. 83–91. ISBN 978-954-07-4248-9

Целта на изследването е да се изготви обобщена карта от значенията на локатива в съвременния турски език. Семантичната карта е конструирана в резултат на сериозен лингводидактологически анализ, изграден на основата на корпус от представителни граматика, учебници и учебни помагала по турски език, публикувани в различни държави в Европа и в Америка. На тази основа се оформят няколко аспекта, които са важни за практическото овладяване на турския падеж, като се определят основните и второстепенните значения на локатива и се прави единна лингводидактологическа система за каталогизиране на тези значения за учебни цели. С оглед на това се анализира наслагването на семантиката на отделните предлози, с които обикновено се превежда на български език, така че да се изведе реален и действащ традуктологичен алгоритъм.

[Yordanova, Milena. A Semantic Map of the Locative in Modern Turkish. – In: *A Bulgarian Scientist, Interested in the East. A Collection of Scientific Papers in Memory of Prof. Emil Boev*. (Editors: Tatyana Evtimova, Irina Saraivanova, Milena Yordanova, Jana Jelyazkova, Manuela Daskalova) Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, 2017. pp. 83–91. ISBN 978-954-07-4248-9]

The article aims at preparing a general map of the semantic markers of the Locative case in the modern Turkish language. The semantic map has been developed on the basis of a linguodidactic analysis that has been made by a survey of a corpus of representative grammar books, textbooks and other teaching materials in Turkish, published in different European countries and the USA. On this basis, several aspects, important for the practical mastery of the Turkish case, are defined; the primary and secondary meanings of the Locative have been determined, and a unified linguodidactological system has been made in order to have these meanings catalogued for educational purposes. In relation to this, the overlapping of the semantics of the individual prepositions, which are usually used when translating into Bulgarian, is analyzed in order to derive a real and effective traductological algorithm.

6. Йорданова, Милена. Българското лингводидактическо интерпретиране на турската падежна система в периода между двете световни войни. – В: *Педагогика на добрите*

възможности за учене на всички. Сборник в чест на проф. д-н Тодор Шопов. (Съставител: Димитър Веселинов) София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018. с. 34–43. ISBN 978-954-07-4566-4

В периода между двете световни войни, когато се основава турската република, се осъществяват кардинални реформи в турския език, които се изразяват в промяна на графиката (приемането на латиницата на мястото на арабицата), активизиране на процес на пуризм и др. Всички тези обстоятелства оказват влияние и върху развитието на емпиричната методика на обучението по турски език. В статията се прави преглед на принципите, залегнали при представянето на турската падежна система в учебната литература по турски език, публикувана в посочения период. Установява се, че въпреки системното представяне на падежите в турския език в разгледаните източници, което е изиграло несъмнено положителна роля за времето си, падежната система на този тюркски език продължава да бъде актуално предизвикателство за българската методика на чуждоезиковото обучение.

[Yordanova, Milena. Bulgarian Linguodidactic Interpretation of the Turkish Case System in the Period between the Two World Wars. – In: *Pedagogy for Good Learning Opportunities for All. A Collection of Scientific Papers in Honour of Prof. Todor Shopov, DSc.* (Editor: Dimitar Vesselinov) Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, 2018. pp. c. 34–43. ISBN 978-954-07-4566-4]

In the period between the two world wars, when the Turkish Republic was founded, cardinal reforms in the Turkish language were carried out, which were expressed in a change of the alphabet (the adoption of the Latin in place of the Arabic), the intensification of the process of purism and others. All these circumstances also influenced the development of the empirical methodology of teaching Turkish language. The article reviews the principles of description of the Turkish case system in the teaching materials in Turkish language published in that period. The findings reveal that despite the systematic presentation of the cases in Turkish language in the considered sources, which undoubtedly played a positive role in those times, the case system of this Turkic language continues to be a current challenge for the Bulgarian methodology of foreign language teaching.

7. Йорданова, Милена. Към въпроса за превода на български език на фразеологизми в турския език, съдържащи числа и/или думи, изразяващи понятие за численост, на

базата религиозни, културни и битови различия. – В: *Турският език и балканското културно взаимодействие. Юбилейна международна конференция на катедра „Турски език и литература“ 04–08 юни 2008.* (Редактор: Хашим Акиф) Велико Търново: Издателство Фабер, 2009. с. 297–310. ISBN 978-954-400-176-6

Статията разглежда въпроса за спецификата при превода на български език на фразеологизми в турския език, съдържащи числа (или друга дума, изразяваща понятие за численост), като се отчитат религиозни, културни и битови различия, характерни за турския и българския народ. Фразеологизмите във всеки език, включително и в турския, са онзи елемент, който придава колорит на изказа от една страна, а от друга страна отразява душевността, културата и мъдростта на носителите на този език. Фразеологичните единици също така изразяват народопсихологията на даден народ и показват взаимоотношенията между хората от даден ареал. Затова усилията са насочени към намиране на адекватен и максимално точен еквивалент, който да носи смисловата натовареност на изследваните фразеологизми, като същевременно се подлагат на анализ, на базата на който се установяват някои тенденции при превода на числата на български език.

[Yordanova, Milena. On Bulgarian Translation of Turkish Phraseological Units Which Contain Numbers and/or Words Expressing the Concept of Number, Based on Religious, Cultural and Domestic Differences – In: *Turkish Language and Balkan Cultural Interaction. Anniversary International Conference of the Department of Turkish Language and Literature 04-08 June 2008.* (Editor: Hashim Akif) Veliko Tarnovo: Faber Publishing House, 2009. pp. 297–310. ISBN 978-954-400-176-6]

The article reviews issues related to the Bulgarian translation of Turkish phraseological units which contain numbers (or another word, expressing the concept of number), taking into account the existing religious, cultural and domestic differences between the Turkish and Bulgarian people. Phraseologisms in every language, including Turkish, are the element that gives colouring to speech on the one hand, and, on the other hand, reflects the soul, culture and wisdom of the speakers of this language. Phraseological units also express the folk psychology of a people and show the relationships between people from a given area. Therefore, the efforts are aimed at finding an adequate and most accurate equivalent that will render the semantic colouring and meanings of these phraseological

units, which are further subjected to analysis, on the basis of which some tendencies are noted in the translation of numbers into Bulgarian language.

V. Съставителство на речници (само за 2.1. Филология) /показател Г – 11/

Добрев, Иван Калчев; Велизар Великов; Ивайло Хранов; Константин Зографов; Марчела Маринова; Милена Йорданова; Мина Димитрова; Цветелин Цокков. *Академичен турско-български речник*. (под научната редакция на проф. д-р Иван Добрев). Издателство Рива (В. Търново: Абагар АД), 2009. ISBN 978-954-320-211-9

„Академичният турско-български речник“ представлява колективен труд, в който се съдържат над 45 хиляди речникови единици, отразяващи актуалната лексика в съвременния турски език. Това го превръща в най-обемния турско-български речник, издаван в България от средата на XX век до сега. „Академичният турско-български речник“ е разработен върху принципа за „нова и модерна концептуална основа, с помощта на оригинален подход и метод, съставен под ръководството на проф. д-р Иван Добрев“. Илюстративният материал е ексцерпиран от произведенията на утвърдени турски автори. Включването на широко употребими пословици и поговорки допълва езиковата картина на турското пространство в културологичен план.

[Dobrev, Ivan Kalchev; Velizar Velikov; Ivaylo Hranov; Konstantin Zografov; Marchela Marinova; Milena Yordanova; Mina Dimitrova; Tsvetelin Tsokov. *Academic Turkish-Bulgarian Dictionary*. (Scientific Editor: Prof. Ivan Dobrev, PhD). Riva Publishing House (V. Tarnovo: Abagar Ltd.), 2009. ISBN 978-954-320-211-9]

The “Academic Turkish-Bulgarian Dictionary” is a collective work, which contains over 45 thousand vocabulary units, reflecting the current vocabulary in modern Turkish language. This makes it the most extensive Turkish-Bulgarian dictionary, published in Bulgaria since the middle of the twentieth century. The “Academic Turkish-Bulgarian Dictionary” is developed on the principle of “a new and modern conceptual basis, using an original approach and method, compiled under the guidance of Prof. Dr. Ivan Dobrev”. The illustrative material is excerpted from the works of established Turkish authors. The inclusion of widely used proverbs and sayings complements the linguistic picture of the Turkish space in cultural terms.

VI. Публикуван университетски учебник /показател Е – 21/

Jordanowa, Milena. *Język turecki. Minimum gramatyczne*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Dialog, 2018. 260 p. ISBN: 978-83-8002-761-9

[Йорданова, Милена. *Турски език. Граматичен минимум*. Варшава: Академичен диалог, 2018. 260 с. ISBN: 978-83-8002-761-9]

Академичният учебник „Турски език. Граматичен минимум“ е изграден на основата на публикуваните през 2015 г. изследвания „Теоретични основи на граматичен минимум по турски език“ и „Граматичен минимум по турски език“, в които е разработен теоретичен модел на бинарен граматичен минимум. В учебника бинарността, изразявана в паралелното изучаване на мъртъв и съвременен език, е заменена със съпоставителния елемент между тюркския турски език и славянския полски език. Системното представяне на граматичния строеж на съвременния турски език е съобразено с необходимия и достатъчен обем от знания за турската фонетика и морфология и за основни синтактични функции. В учебника са включени само онези деривационни афикси, които имат широко разпространение в турското словообразуване и представляват необходима основа за представяне и осмисляне на спецификата на словообразователния процес в този типичен представител на аглутинативните езици. Заложеният принцип за лингводидактологическата целесъобразност при представяне на граматичния материал и градуалното му структуриране са оригинален авторски принос към практическото изучаване на турския език. Приложението на разработения теоретичен модел за българи към полскоезичния учещ е категорично доказателство за приложимостта на модела и към ползватели и на други славянски езици.

[Yordanova, Milena. *Turkish Language. Grammar Minimum*. Warsaw: Academic Dialog Publishing House, 2018. 260 p. ISBN: 978-83-8002-761-9]

The academic textbook “Turkish Language. Grammar Minimum” is based on the studies “Theoretical Foundations of Grammar Minimum in Turkish” and “Grammatical Minimum in Turkish”, published in 2015, in which a theoretical model of binary grammar minimum was developed. In the textbook, the binary, expressed in the parallel study of a dead and a modern language, is replaced by the comparative element between the Turkic-Turkish language and the Slavic-Polish language. The systematic presentation of the grammatical structure of modern Turkish language is consistent with the necessary and sufficient amount

of knowledge of Turkish phonetics and morphology and basic syntactic functions. The textbook includes only those derivational affixes that are widespread in Turkish word formation and constitute the necessary basis for presenting and understanding the specific features of the word formation processes in this typical agglutinative language. The set principle of linguodidactological expediency in presenting the grammatical material and its gradual structuring are an original author's contribution to the practical study of the Turkish language. The application of the developed theoretical model for Bulgarian learners into the studies of Polish speaking learners is a definite proof of the applicability of the model into the studies of native speakers of other Slavic languages as well.